

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Szaktörténeti és elméleti stúdiumok 1., 20. századi magyar és egyetemes építészet				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Hartmann Gergely hartmann.gergely@g.mome.hu Takács Ákos takacs.akos@teach.mome.hu				
Kód: M-EP-102	Kapcsolódó tanterv (szak/szint):	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit:	Tanóraszám: 2 (heti 48) Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: (szeminárium/előadás/gyakorlat/konzultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: II. (Takács Ákos) A 20. századi építészettörténetet továbbra is dominálja az avantgárd gyökerű „magas modernizmus” - mint a korszellem egyedül adekvát megtestesülése - kiteljesedésének és bukásának lineáris narratívája. Ez a domináns elbeszélés marginalizálja és történeti értelemben patologizálja a század építészetének minden párhuzamos történetét. Az utóbbi időben ugyanakkor a történeti reflexió látókörébe kerültek azok a „másik”, vagy alternatív építészeti-urbanisztikai modernitások, amelyek a modernizmus toposzai (radikális megújulás, funkcionalizmus, tömeggyártás, gépesztétika/organikusság) mellett, vagy explicite azokkal szemben határozták meg szellemi és materiális eszköztárukat, építészeti poétikájukat valamilyen szintetikus „építészeti realizmus” jegyében. A kurzus esettanulmányokon keresztül áttekintést nyújt ezen alternatívákról, különös hangsúllyal tárgyalva az építészeti forma társadalmi-politikai jelentőségét és kontextusát, illetve az építészeti tárgy és a város léptéke közötti közvetítés modernista modellektől eltérő lehetőségeit. II. (Hartmann Gergely) A ma építészeti folyamatának megértéséhez elsősorban a hozzánk legközelebb eső múlt ismeretén és folyamatainak feltárásán keresztül vezet az út. A 20. század második felének hazai építészettörténete sajátos kelet-közép-európai történet, miközben elválaszthatatlan az összeurópai és a globális építészeti folyamatoktól. A hazai 1945—1990 közötti időszak építészettörténetét igyekszünk nemzetközi kontextusokra is kitérve tárgyalni. Kulcsalkotók életútja, kulcsépületek tervezéstörténete éppúgy szóba kerül mint				

meg nem valósult tervek, vagy a tömegesség korának „átlagos” építésze. A konkrét esettanulmányoknál nem csak a történeti perspektíva, de a mai állapot is érdekelt minket úgy az örökségvédelem mind a fenntarthatóság szempontjából.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

1. Tájékozott a művészet-, építészet- és designtörténet és -elmélet főbb módszereit és elméleteit illetően.
2. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a design és művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stíluskorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól. Képesség:
 1. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra.
 2. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat.

Attitűd:

1. Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez.

Autonómia és felelősségvállalás:

1. Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

Többek között: Építészettörténet vázlatos áttekintése kronologikus vagy tematikus alapon. Egy-egy épület, épületegyüttes helyszíni bejárása, elemzése, a tapasztalatok csoportos megosztása. Épületek befogadásának, értelmezésének módja kutatás és közvetlen tapasztalat (bejárás, élmény) alapján. Kortárs problémák tárgyalása, amelyek az épített örökség mai helyzetét érintik, fókuszálva az újrekonstrukciókra, a 20. századi épített örökség védelmére és pusztulására. A hazai és nemzetközi építészeti nyilvánosság története, röviden az építészeti kritikáról.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A félévben 6-6 kontaktórára kerül sor. Tervezett tematika (előzetes terv!)

1	Építészet vagy forradalom? Építészet és forradalom! A vörös Bécs építésze I.
2	1. A vörös Bécs építésze II.
3	2. Az olasz fasizmus építésze és egyéb érdekességek
4	3. London és az „önkormányzati szocializmus” urbanisztikai programja
5	4. Hazai tájakon: Budapest, mint úttörő? A Bárczy-féle lakásprogram építésze.
6	5. Az utolsó összecsapás: Stalinallee és Hansaviertel
1	A magyar modernizmus kezdetei
2	6. esettanulmány (városépítészet)
3	7. esettanulmány (Lakótelepek és lakhatás)
4	8. esettanulmány (Balatoni építészet – meghívott előadó(?))
5	9. esettanulmány (a hazai nyolcvanas évek különös útjai)
6	10. esettanulmány (a rendszerváltás és utána?)

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés. Egy vagy két választott épület elemzése félévközi határidővel, folyamatos konzultáció mellett. Részvétel a külső helyszínekre szervezett alkalmakon.

A tanulás környezete:

tanterem és külső helyszín

Értékelés:**Teljesítendő követelmények:**

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés. Egy vagy két választott épület elemzése félévközi határidővel, folyamatos konzultáció mellett. A határidőre való leadás kötelező, mivel az óra keretében adott esetben elemezzük az írásművet. Az írásművel a hallgató bizonyítja, hogy elsajátította az építészeti alkotásokról való beszédmód, írás nyelvezetét. A folyamatos konzultációk során a fogalmi bizonytalanságok tisztázása is feladat, itt nem a kezdeti jártasság, hanem a *fejlődés* értékelése a szempont. Részvétel a külső helyszínekre szervezett alkalmakon.

Értékelés módja:**Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):**

Aktív órai jelenlét, pontos érkezés. Egy vagy két választott épület elemzése félévközi határidővel, folyamatos konzultáció mellett. A határidőre való leadás kötelező, mivel az óra keretében adott esetben elemezzük az írásművet. Az írásművel a hallgató bizonyítja, hogy elsajátította az építészeti alkotásokról való beszédmód, írás nyelvezetét. A folyamatos konzultációk során a fogalmi bizonytalanságok tisztázása is feladat, itt nem a kezdeti jártasság, hanem a *fejlődés* értékelése a szempont. Részvétel a külső helyszínekre szervezett alkalmakon.

Az érdemjegy kiszámítása

Órai aktív jelenlét: 25%, félévközi leadandó, első mérföldkő: 30%, félévközi leadandó, második mérföldkő: 40%.

A három közül bármelyik rész elégtelenül teljesül, nem adható érdemjegy.

Ajánlott építészettörténeti irodalom:

- A félév során kerül kiadásra.

Egyéb információk:**Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:**

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*

- ***más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,***
- ***teljes felmentés adható.***

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

E-mail-es egyeztetés alapján.